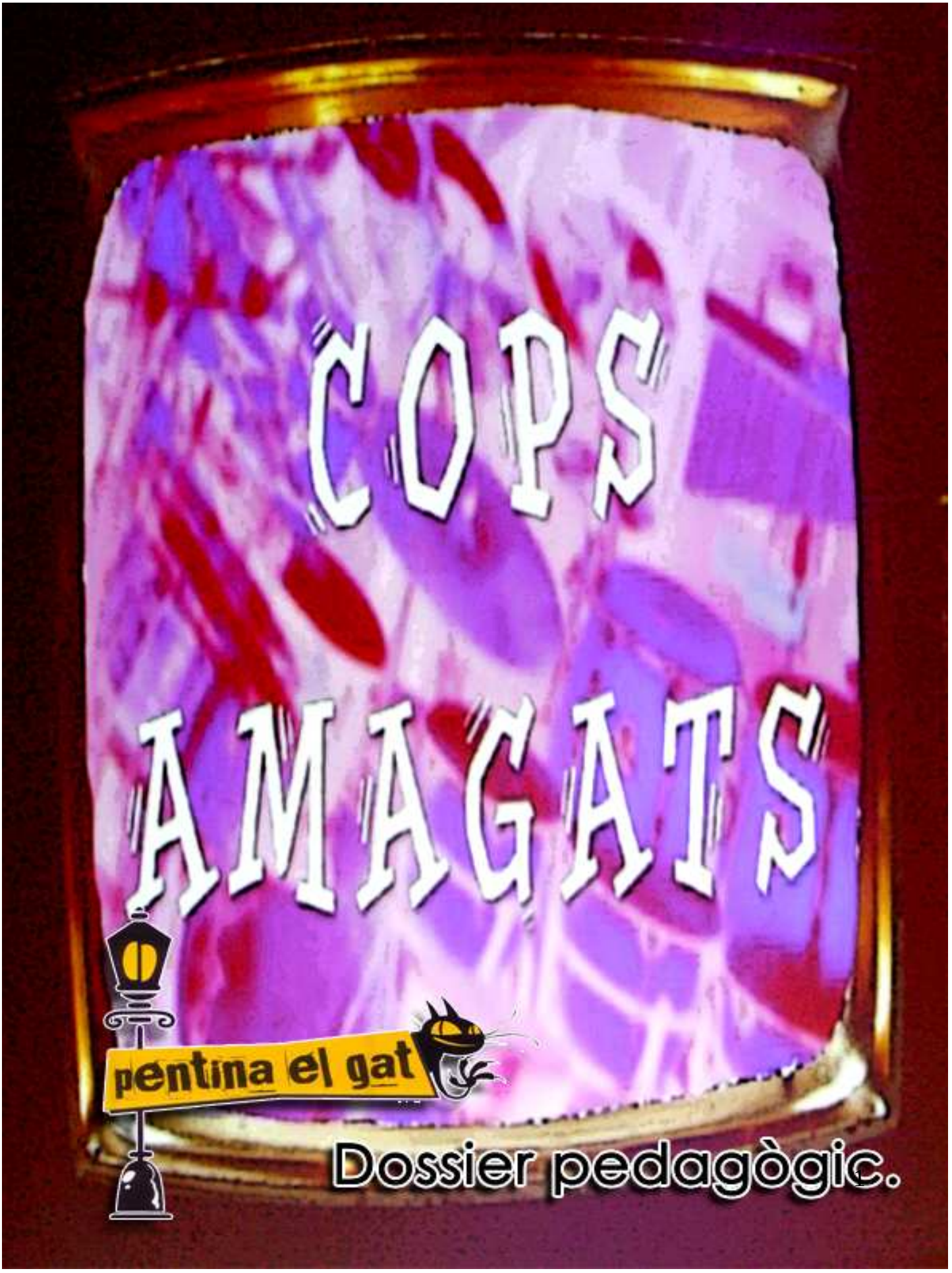
COPS
AMAGATS
pentina el gat
Dossier pedagògic.

Guia pedagògica de l'audició.

Presentació.

Cops amagats és un espectacle musical. En un format de concert comentat, i amb l'ajuda d'un projector de vídeo, farem un repàs per la història de la percussió des dels inicis de la humanitat.

D'una banda, presentarem tot tipus d'instruments de percussió d'arreu del món i de l'altra, comprovarem com aquests instruments estan relacionats a patrons rítmics que deriven a estils musicals determinats.

Aquest espectacle està pensat especialment per als nens i les nenes en edats compreses entre els 8 i 12 anys, que corresponen al cicle mitjà i superior de l'educació primària.

Apareixeran personatges diferents per a cada estil que es mostri, ja sigui en vídeo o ja sigui directament a l'escenari. Aquests personatges ens mostraran tant les característiques dels diferents instruments com el patró rítmic que toquen per a cadascun.

La culminació de cada apartat serà un tema musical amb la resta d'instruments i la veu on deixarem palès la important relació que es repeteix constantment: instrument percussió – patró rítmic - estil musical.

És important veure la música com un món actiu tant per a l'emissor com per al receptor. Us demanarem que participeu en molts moments de l'audició, ja sigui cantant o ja sigui responent alguna qüestió del narrador. Aquesta guia us ajudarà a aprofitar la sessió.

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Fitxa artística.

Els músics que participaran en l'audició són:

Xef Vila.....Bateria i veu.
Àlex Gaspa,.....Percussions.
Marc Mas, ...Percussions i piano.
Sam Atencia,..... Percussions, saxos i veu.
Alba Valldaura, ...Actriu.
Albert Hernández,.....Tècnic i videojòquei.

L'espectacle *Cops amagats* compta amb la utilització d'un projector de vídeo. Al llarg de tot l'espectacle apareixen diferents clips que ajuden a narrar les diverses històries.
La creació dels contes, la composició de les cançons i de les músiques, la realització dels vídeos, la producció, la direcció artística i la supervisió pedagògica són a càrrec de la companyia Pentina el Gat.

Fitxa tècnica:

Gènere:	*Teatre musical*
Espai:	*Interior*
Durada:	*60 minuts*

Requeriments:

- *Escenari 6x4.*
- *Càmera negra.*
- *Aigües.*
- *Vestidors.*
- *Facilitat per descarregar de la furgoneta a l'escenari. Aparcament per a una furgoneta.*

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Guió de l'espectacle

L'espectacle comença amb una acció, en forma de mim, del que serà el narrador. D'una manera còmica, el presentador convida el públic a un senzill joc de mans. En un moment donat, quan la gent pica de mans en una determinada seqüència, comencen a sonar timbals fora del teatre amb el mateix ritme que ho feia el públic. Aleshores, i per les portes del teatre per on han entrat els alumnes, apareix una banda tocant en cercavila. Quan arriben a l'escenari, fan una samba amb tots els instruments.

L'acció, la recupera el narrador que explica en un monòleg que l'espectacle el farem amb ajuda d'una pantalla. En connectar la pantalla, apareix un tècnic "virtual" en la imatge que diu que no pot funcionar encara. Això permet al narrador explicar la comunicació i fer un paral·lelisme amb l'Àfrica, on la percussió es feia servir, a més de com a música, com a eina comunicativa. El narrador explica en una petita història com es podien comunicar dos poblats. I en el tancament d'aquesta història la banda toca el tema *Percussió*.

Al llarg de l'espectacle aniran apareixent personatges "virtuals" a la pantalla . Torna a aparèixer el tècnic "virtual" i anuncia que funciona tot bé i és aleshores quan la banda toca el tema *Àfrica* mentre a la pantalla veiem imatges de poblats i gent del continent africà.

Després d'això, el percussionista fa una demostració presentant els diferents instruments: la *darabuka*, el djembé... i els toca en un diàleg amb el narrador. A més a més, veiem a la pantalla, en un primer pla, com ho fa gràcies a una càmera autònoma, que imita el funcionament de les *steadycam*.

La següent escena s'inicia amb un noticiari a la televisió. El narrador fa de periodista a l'escenari i de fons sentim en directe el piano. La notícia d'última hora és la invenció de la bateria. El noticiari imita els primers noticiaris televisats.

Quan acaba la notícia, s'inicia un gag còmic entre tots els músics que hi ha a l'escenari. En aquest gag es tocarà un tema de nou amb tots els instruments de percussió. I d'una manera surrealista i divertida un sol músic tindrà l'encàrrec de tocar tots els instruments de percussió. És aquí quan es produeix l'aparició de la bateria.

L'explicació de la bateria es fa amb tres elements. La veu del presentador (que en forma de monòleg va explicant-ne el funcionament), les accions del bateria (que la toca amb diferents ritmes) i la imatge (tot plegat ho veiem en una pantalla amb l'ajuda de la càmera autònoma).

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

COPS AMAGATS

Un cop presentada la bateria, apareix de nou un personatge virtual a la pantalla gegant. Veiem en un gag, "Sa majestat el Rei", que dóna pas, a través d'un petit equívoc que la banda toqui i canti un *rock'n'roll*. Durant la cançó veurem imatges d'Elvis Presley i el narrador cantant farà referències històriques de l'estrella americana i del seu entorn musical.

Tan bon punt s'acaba el *rock* entra en pantalla un nou personatge que mantindrà un diàleg amb el narrador. És un músic cubà que s'interessa per l'espectacle des d'una platja paradisíaca. Després d'aquest petit diàleg, el presentador convida la banda a "construir " una cançó pas a pas: la percussió, l'harmonia i a l'últim, la melodia. És un txa-txa-txa (*Chucho* de Paquito de Rivera) i una altra vegada, a través de la pantalla, veiem en primer pla com les mans del pianista fan el solo, o com s'alternen els solos entre el bateria i el percussionista. Aquí és remarca a través de la veu del presentador la importància de la percussió en ritmes sud-americans.

El tema acabarà amb la interrupció d'un nou personatge a la pantalla, Aquest cop també manté un diàleg amb el presentador, com si fos una videoconferència. El personatge en qüestió és un refinat senyor de Viena que parla dels encants del vals i convida la banda a tocar-lo. Aquí el presentador, en un nou monòleg, explica la diferència entre els temes sud-americans, africans i europeus. Un cop finalitza el monòleg, la banda toca un vals fent l'experiment de tocar la percussió i no tocar-la sense que el tema perdi el caràcter.
Un nou personatge demana pas des de la pantalla; és un jove viatger que ens explica les meravelles d'Internet, els avions, l'mp3.... i dóna joc a un nou monòleg del presentador que convida a parlar el públic i fer un repàs de com la tecnologia els canvia la vida i com això, Internet, viatjar, la TV i la globalització ha permès conèixer altres cultures d'una manera fàcil i barrejar-se. Com a exemple de tot plegat, la banda toca un tema, *I will survive,* i amb l'ajuda del presentador, el toca amb diferents ritmes. Són un ritmes que hem conegut a través dels mitjans quan ens ha parlat d'altres països i cultures.

Per acabar l'espectacle, s'anuncia una novetat: l'aparició a l'escenari d'un famós "rapero". A última hora, però, el cantant de rap no apareix i són el presentador i el bateria, en un diàleg amb el saxofonista, que decideixen cantar un tema de *hip-hop*. En aquest tema coneixerem una *v-drums* i farem referència als instruments electrònics. Durant el rap (on la lletra parla de la història de la música) veurem imatges en pantalla de tot el que envolta la cultura *hip-hop* urbana.

La recta final de l'espectacle i just abans que la banda toqui el darrer tema, *Watermelon man*, el presentador inicia un diàleg amb el públic on ells poden preguntar sobre els instruments i tot el què han vist durant l'espectacle.

Objectius didàctics

Amb aquest espectacle creiem necessari assolir els següents objectius:

· Fer gaudir els nois i les noies de la música en directe. Fer escoltar diferents instruments i poder interaccionar amb el narrador segons les exigències del guió a cada moment.

· Treballar tota la família d'instruments de percussió com a tal. Discriminar els diferents instruments segons la construcció, el so, el volum i totes les característiques principals que els defineixen.

· Incidir en la importància que té el ritme en totes les músiques del món. Mostrar la funció comunicativa que té la música i, sobretot, la vital importància que va tenir al inici de la història de la humanitat.

· Fer clara i entenedora la important relació: instrument – patró rítmic – estil musical. Un instrument d'un lloc determinat deriva en la consecució d'un patró rítmic determinat i que ens porta a un estil musical definit.

· Il·lustrar amb diferents exemples la rica varietat musical i rítmica que hi ha al món, molts cops condicionada per les primeres manifestacions rítmiques a cada zona.

· Deixar molt clars els elements que conformen una cançó: melodia i els dos acompanyaments: rítmic i harmònic.

· Demostrar que els estils diversos que hi ha en diferents parts del món es poden barrejar, fusionar i poden arribar a donar lloc a un altre estil nou. Mostrarem com aquesta evolució es basa, principalment, en l'evolució del patró rítmic.

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Suggeriments per a l'aprofitament didàctic

En la sessió que us presentem podreu sentir diferents instruments. És per això que fóra convenient haver-los sentit abans d'assistir a l'audició.
El concepte de família d'instruments queda molt clar en aquest espectacle. Per tant, és un bon element per treballar. Es poden comparar diferents instruments de percussió, segons el subgrup (tambors, plats, marimbes o instruments complexos com la bateria).
També us adjuntem diferents imatges dels instruments que apareixen a l'espectacle. Com més familiaritzats estiguin amb els instruments, més gaudiran de l'espectacle quan es dugui a terme.
Una activitat que sempre suggerim és l'avaluació de l'audició. Tot el que vulgueu comunicar-nos sobre aquesta qüestió, així com dubtes que tingueu, mirarem de resoldre'ls amb molt de gust. Ens podeu escriure a pentinaelgat@pentinaelgat.com.

Informació dels diferents instruments i elements musicals que es presenten a l'audició

Darabukka: és un tambor en forma de copa amb una membrana que es toca a tot el món àrab. El fons és obert i generalment es fan servir claus i cola per fixar la membrana al cos del tambor. Per tocar-lo se subjecta sota el braç o bé entre les cames, tot tocant al mateix temps la membrana superior amb els dits.

Kalangu: és un tambor de dos caps de l'Àfrica occidental, tocat tradicionalment pels Hausas de Nigèria. El *kalangu* rep el nom de "tambor de senyals", perquè canviant l'alçada sonora es pot imitar la qualitat tonal de diverses llengües africanes. Es fa servir com a acompanyament en cants religiosos, danses i festes locals, així com enviar missatges.

Djembé: és un tambor en forma de copa procedent de Guinea, Àfrica occidental. El *djembé* té una pota; però es toca sense que toqui a terra. Normalment es penja i es toca la membrana superior amb les mans. La seva versatilitat ha fet que esdevingui un instrument popular entre els músics de *rock*, pop i música tradicional.

Bateria: sens dubte, és un dels instruments més atractius per als ulls d'un infant. Pertany a la família de la percussió i està format per diferents elements en els quals trobem timbales i plats. El seu origen és recent i es remunta a la dècada dels anys 30 del segle passat. Els materials de construcció són la fusta, el metall i les membranes de pell o de plàstic. Es toca per mitjà de dues baquetes i per pedals. Es tracta d'un instrument d'acompanyament que marca la pulsació i el patró rítmic de la cançó. El trobarem en molts estils de música moderna com el *rock*, el *jazz*, la salsa,etc.

Marimba: és molt important l'aparició d'aquest instrument dins de l'audició, ja que és l'únic de percussió amb afinació determinada. Així doncs, essent un instrument de percussió, pot fer les diferents notes de l'escala i per tant, es pot encarregar d'altres funcions, més enllà de l'acompanyament rítmic i ocupar-se per exemple de la melodia.

V-drums: és un instrument musical electrònic de percussió amb orígens i semblances a la bateria acústica. La seva funció de tambors, bombos, caixes, etc. s'exerceix amb materials elèctrics (*pads*)que capten els cops, en les seves diverses intensitats i dinàmiques, i els converteixen en senyals elèctrics que són transmesos a un mòdul electrònic. Aquest mòdul és capaç de crear sons que imiten la bateria acústica i també pot crear nous sons, que han donat pas a l'aparició de la música electrònica, juntament amb altres sintetitzadors.

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Saxo: és l'únic instrument de vent que es presenta en aquest espectacle. Pertany a la família de vent fusta, ja que tot i que disposa d'un cos totalment metàl·lic, el sistema d'emissió del so es basa en una llengüeta de fusta (canya). És un instrument força modern (finals s. XIX) i predomina en estils de música moderna. La funció prioritària d'aquest instrument és la melòdica. En aquesta audició es presentaran tres saxos diferents: soprano, alt i tenor.

Piano i sintetitzador: de corda i de percussió alhora, s'acciona amb tecles de marfil que, mitjançant uns martells interiors, colpegen les cordes més o menys llargues i s'aconsegueixen així diferents notes. El cas del sintetitzador és diferent, perquè es tracta d'un instrument electrònic que disposa d'un ordinador i que imita el so del piano, o bé crea nous sons. En tots dos casos la funció musical és la mateixa: melòdica i d'acompanyament, ja que el seu ampli registre i el fet de ser un instrument harmònic li dóna la possibilitat de fer melodies, acords i baixos. En aquesta sessió, per raons d'espai i de logística, no és possible presentar un piano acústic, tot i que hi apareixeran sintetitzadors capaços d'imitar-lo i que a més produiran sons molt espectaculars.

Txa-txa-txa: és un estil de ball de la música llatina. Deriva de la rumba i el mambo en el compàs del 4 per 4. La paraula *chacha* és d'origen haitià i es refereix al soroll que fa un instrument musical popular. Com que el mambo era difícil de ballar pels passos a contratemps i les melodies sincopades, el 1951 el compositor cubà Enrique Jarrin va introduir els ritmes del txa-txa-txa menys sincopats i per tant, més fàcils d'executar. L'estil deriva del mambo i també rep influència del xotis. Els músics de l'orquestra fan petits cors. L'accent es desplaça des de la quarta corxera (2/4), que es produeix en el mambo, cap al primer temps en el txa-txa-txa.

Rock and roll: és un estil musical que evolucionà a partir del *blues*. El nom *rock* avui en dia s'aplica a molts altres estils, en concret quan un grup de música porta una o més guitarres elèctriques, una bateria, solistes vocals i, molt freqüentment, un baix elèctric.
Vora mitjans del segle XX, una sèrie de músics, grups i solistes van revolucionar el món de la música amb l'acceleració dels ritmes del *blues*. Entre ells, *Elvis Presley* passaria a ser reconegut com el rei del *rock*.

La història del *rock and roll* neix als Estats Units a finals de la dècada dels 40. Les arrels del nou gènere, podem trobar-les al *blues*, una música negra nascuda a finals del segle XIX com a crit d'alliberament dels esclaus africans. En la seva forma més popular i estesa, el *blues* està estructurat en dotze compassos i utilitza tres acords diferents. Les lletres contenen temàtiques de desamor i reflecteixen el dolor de l'autor i –originalment– la duresa de la vida dels afroamericans de les acaballes del segle per mitjà d'una interpretació plena de sentiment.

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Vals: és un dels balls més antics. No hi ha coincidència quant al seu origen. Uns l'atribueixen a una dansa del segle XVIII, anomenada *ländler*, que ballaven els pagesos d'Àustria i del sud d'Alemanya; d'altres, a una dansa italiana de fa més de quatre segles, anomenada *volte*.
Té un caràcter ternari (3/4)i l'accent (o ictus musical) recau en el primer temps. És un ball de parella, en el qual en el primer temps s'obre lateralment una cama; en el segon l'altra se li ajunta unint de nou els peus i en el tercer temps es fa una lleugera elevació de talons.

Són molt famosos els valsos vienesos dels membres de la família Strauss i també l'homenatge que els féu Ravel amb la seva obra *La Valse*, ja entrat al segleXX.

Rumba: és un estil musical originari de la comunitat gitana de Barcelona, amb influències de nombrosos estils. Pels volts dels anys cinquanta i seixanta del segle XX, s'imposa en primer lloc a través dels músics llatinoamericans que arriben a Barcelona amb orquestres de ball i també pels nombrosos viatges de gitanos de Barcelona a Colòmbia i Veneçuela per a vendre-hi roba, unit als discos del nou gènere salsa que s'està desenvolupant a Nova York; quallen poderosament aquests sons llatins entre els calós barcelonins i molts dels temes passen al seu repertori, ja prou ben familiaritzats amb els ballables d'envelats i sales de festa, molt arrelat a la ciutat comtal.

Dance: és un estil musical, subgènere de la música electrònica, nascut els anys 80 però l'explosió del qual no es va produir fins als anys 90. Es caracteritza principalment pel seu peculiar ritme compost per quatre cops de percussió per compàs i perquè té un *tempo* de entre 120 i 150 bpm.

Melodia: generalment és la part més aguda de la cançó. És la que més aviat s'identifica i es recorda. En aquest cas, interpretada per la veu o pel saxo, necessita dels acompanyaments per tenir sentit complet.

Acompanyament rítmic: dóna la pulsació amb més claredat que els altres dos elements, a més de deixar palès el patró rítmic que s'està interpretant. Els instruments que intervinguin en la tasca rítmica i el patró que facin servir determinaran l'estil musical de la cançó. Evidentment, en aquest espectacle, l'acompanyament rítmic pren molt de protagonisme.

Acompanyament harmònic: vesteix la melodia juntament amb l'acompanyament rítmic. Els acords emesos pel piano i l'acció paral·lela del baix amb la mà esquerra del piano donant la tònica construeixen l'estructura on la melodia queda clara i entenedora.

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Darabukka

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Djembé

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

kalangu

Marimba

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Bateria

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Vdrums

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Breu història de la Cia. Pentina el Gat.

1999:

La cia. Pentina el gat presenta el seu primer espectacle : "Embalat". Un espectacle d'animació amb música en directe.
El maig del mateix any la Pentina el gat estrena a la Mostra d'Espectacles d'Igualada "Queixalada", un espectacle d'animació amb 5 musics en directe i un humor incisiu i respectuós.

2000:

La Pentina el gat torna a la Mostra d'Espectacles d'Igualada amb un reformat "Queixalada" i presenta el concepte "Brass Band", una formació de música en directe especialitzada en funky i jazz, pensada per actuacions de carrer i també d'escenari.

2001:

La Pentina el gat presenta al Teatre Nacional de Catalunya la Marató de Contes de la Fundació Xarxa (la Xarxa Solidària)

En aquella temporada la pentina toca un cop per setmana en el programa de ràdio "Patim, patam, patum" de Catalunya Cultura.

La pentina el gat actua en la Marató de tv3 a plató en l'espai reservat pel club súper 3.

Durant l'estiu actuen en diferents gags del club súper 3 en format televisiu

2002:

La Pentina estrena "1,2,3i!..." un espectacle de contes a la Mostra d'Igualada.

2003:

La Pentina el gat enregistra els temes de la banda sonora del programa de ràdio "Patim, patam, patum" de Catalunya Cultura. En el disc que porta el mateix nomi inclou la "cançó del so i el silenci" de l'espectacle "1,2,3i"

Es presenta la plana: www.pentinaelgat.com

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

COPS AMAGATS

La Pentina presenta l'espectacle "Aquest any es presenta mogut", una adaptació de l'espectacle "1,2,3..i!" pensat per a gent gran, casals d'avis, i residències geriàtriques. Amb gran èxit i interès per part de les associacions de gent gran i casals d'avis.

Es presenta a la mostra d'Igualada: "Pentina Jazz Club". La història del Jazz, explicada de manera peculiar. (espectacle de campanya escolar).

2004:

La Pentina el gat estrena "S". Un cercavila de teatre de carrer amb un citroën 2cv decorat per Castells i Planes com a element central.

El mateix equip artístic de Pentina el gat crea la companyia d'espectacles de gran format "El vent del nord".

Pentina el gat comença un conveni de creació d'espectacles educatius amb el Taller de Músics de Barcelona.

2005:

La Pentina crea: "Un concert històric". Espectacle de campanya escolar sobre la música en directe.

2006:

La pentina crea: "Cops Amagats". Un espectacle de campanya escolar sobre la percussió i les seves aplicacions. També s'estrena "Bufar i fer ampolles". Un espectacle de campanya escolar per explicar la trompeta i el saxo als més petits.

Aquell mateix any reinventem la cabalcada de reis de Mollet del Vallès amb la "història del patge Xumet". On més de 7.000 nens de Mollet van rebre la cançó en cd el darrer dia de classe de desembre i van rebre el nou personatge. Aquesta creació de pentina és ja part del cerimonial de la vila.

2007:

Estrenem en campanya escolar: "A tota màquina" Un espectacle sobre la música electrònica. I "pica de mans". Espectacle de campanya escolar sobre la percussió pels més petits.

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

Companyia
pentina el gat

FITXA TÈCNICA. *"Cops amagats!."*

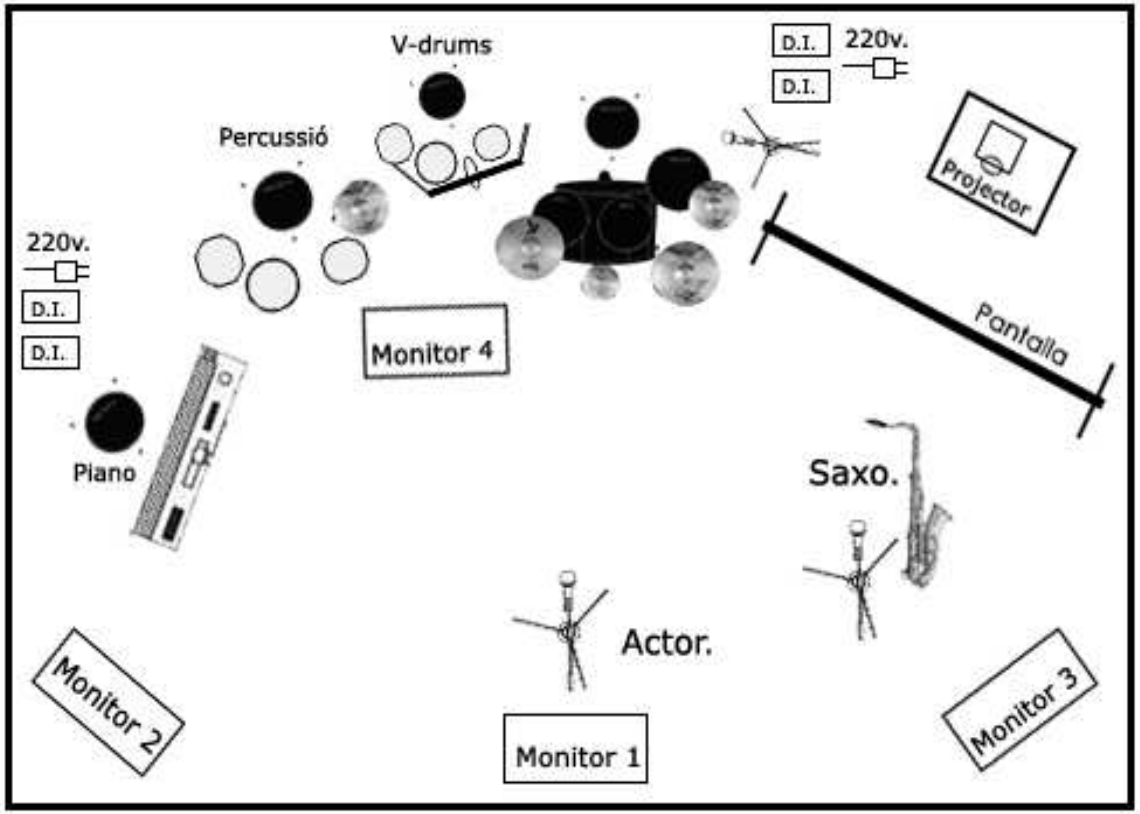

Tel. 610 390 004
WWW.PENTINAELGAT.COM

RIDER TÉCNIC

FOH:
Yamaha PM5D o Digico D1 o similar.
1 lector Cd
P.A: L-Acoustics, Meyer, D&B, Martin Audio amb cobertura I SPL sufficient per tota l'audiència.
Monitors:
4 enviaments. 4 Falques L-Acoustics 112-P o D&B MAX 12
1 Drumfill biamplificat de 2x15"LF o 1 falca + subwoofer de 18 ''

LLISTAT DE CANALS

1	Bombo	Beta 91
2	Caixa	SM 57
3	Charles	SM 81
4	Tom1	Beta98
5	Tom2	Beta 98
6	OhL	C-414 ULS
7	OhR	C-414 ULS
8	Prjector	2 Bss DI L/R
9	Veu bateria.	SM 58
10	Piano elèctric	BSS DI
11	Piano elèctric	BSS DI
12	v-drums	BSS DI
13	Saxo	Línea Directa
14	veu Sam	SM 58
15	veu Actor/Actriu.	SM 58 - inalàmbric

ESPECTACLE *"Cops amagats."* Cia. Pentina el Gat
COMPONENTS COMPANYIA 1 actor, 4 músics i 1 tècnic/Vj.
GESTIÓ Cia. Pentina el Gat. Cristina Cazorla pentinaelgat@pentinaelgat.com tel: 610.390.004
CONTACTE TÈCNIC Sam Atencia. samatencia@pentinaelgat.com tel: 609.853.612
MUNTATGE/DESMUNTATGE 2 hores/1 hora.
CÀRREGA/DESCÀRREGA En el cas de ser directe a l'escenari no caldrà personal per aquestes tasques. En qualsevol altre cas caldrà convenir-ho prèviament amb la cia.
CAMERINOS Camerino o espai habilitat per 3 persones, aigua mineral, 1 mirall, calefacció...
CORTINATGES Fons negre ben fixat. 3 carrers.
ALTRES 1 suport o taula petita, 1x1m (o similar) a 1-1,5m d'alçada.
EQUIP DE SO P.A. (etapes, cablejat...) suficient per l'espai. 4 monitors, 2 enviaments.
EQUIP DE LLUMS Llum blanca, potència suficient per il·luminar tot l'escenari i l'escenografia de la cia.
SEGURETAT I REGIDORIA
Cal la presència d'un responsable de l'acte per tal d'indicar l'hora d'inici. Així com per coordinar i solucionar qualsevol aspecte que surgeixi més enllà de l'apartat artístic.